

DEFINITIES EN VERANTWOORDING BESTE STUDIES 2022

Voor u ligt de onderzoeksverantwoording voor de verzameling, bewerking, consolidatie en definities van alle gegevens die zijn opgenomen op de website ewmagazine.nl/bestestudies. Indien u vragen heeft over de gegevens, kunt een mail sturen naar info@researchned.nl.

SELECTIE VAN OPLEIDINGEN

Beste Studies 2022 vergelijkt geaccrediteerde *voltijd* opleidingen in het hoger onderwijs. In de selectie zijn bekostigde opleidingen opgenomen waarvoor in het studiejaar 2022-2023 instroom mogelijk is. Opleidingen waar geen instroom meer mogelijk is, zijn buiten beschouwing gelaten. Daarnaast is een selectie van niet-bekostigde opleidingen opgenomen die voldoende respons hebben op de Nationale Studenten Enquête (NSE).

INDELING VAN OPLEIDINGEN

NIVEAU

De opleidingen zijn ingedeeld in zeven niveaus: hbo-bachelor, hbo-master, wo-bachelor, wo-master, wo-researchmaster, postinitiële hbo-master en postinitiële universitaire master.

OPLEIDING, CLUSTER, SECTOR

De opleidingsnaam is gebaseerd op de naam van de opleiding in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO).

Een aantal verwante opleidingen is samengenomen onder dezelfde noemer. Bij de indeling van de opleidingen is gebruikgemaakt van de sectorindeling van het CROHO en de indeling in studies van de Studiekeuzedatabase. De gegevens van de joint-degreeopleidingen en een aantal andere samenwerkingsverbanden zijn samengevoegd. De gegevens van Liberal Arts and Sciences opleidingen zijn gesplitst naar 'regulier' en 'University College' voor de Universiteiten Leiden, Maastricht en Utrecht. De benodigde gegevens hiervoor zijn deels aangeleverd door de instellingen.

De opleidingen zijn ingedeeld in 163 clusters en 10 sectoren. De volgende sectoren zijn opgenomen:

- Economie & Recht (wo en hbo)
- Gedrag & Maatschappij (wo en hbo)
- Gezondheidszorg (wo en hbo)
- Kunst & Cultuur (alleen hbo)
- Kunst, Taal & Cultuur (alleen wo)
- Media, Communicatie & Taal (alleen hbo)
- Natuur, Techniek, Landbouw & Milieu (wo en hbo)
- Onderwijs (wo en hbo)
- Sectoroverstijgend (alleen wo)
- Sport, Voeding & Lifestyle (alleen hbo)

INSTELLING

De instellingsnamen zijn gebaseerd op de instellingen uit het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO). Het gehanteerde beoordelingsniveau is dat van locaties binnen een instelling. De gegevens zijn zoveel als mogelijk (indien voorhanden) op locatieniveau gepresenteerd. Samenwerkingsverbanden tussen instellingen zijn als aparte instelling opgenomen, zoals ACTA (samenwerking Tandheelkunde UvA en VU) en het Amsterdam University College (AUC): een samenwerking tussen UvA en VU.

1-CIJFER-HOGER-ONDERWIJS

Voor het onderzoek Beste Studies 2022 is gebruikgemaakt van de gegevens uit 1-Cijfer-Hoger-Onderwijs (1cHO) die door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), Stichting Studiekeuze123, de Vereniging Hogescholen (VH) en de Universiteiten van Nederland (UNL) via openbare kanalen beschikbaar worden gesteld. Het 1cHO is een (geanonimiseerd) register van inschrijvingen in het hoger onderwijs dat benut kan worden voor het genereren van beleidsinformatie. De instellingen voor hoger onderwijs verstrekken informatie over inschrijvingen van studenten aan het CRIHO, beheerd door DUO. DUO registreert deze gegevens en vult deze aan met informatie afkomstig uit het GBA. Het 1cHO is een extract uit het Centraal Register Inschrijving Hoger Onderwijs (CRIHO). Hierin staan alle inschrijvingen en examens van studenten in het bekostigd hoger onderwijs (hogescholen en universiteiten). De gegevens uit het studiejaar 2021-2022 zijn van peildatum 1 oktober. In het 1cHO zijn attributen aan de gegevens van het CRIHO toegevoegd volgens een eenduidige definitie. Voor alle berekeningen is uitgegaan van het domein hoger onderwijs. Dat wil zeggen dat een student in de gegevens slechts eenmaal meetelt, namelijk voor de hoofdschrijving in het domein hoger onderwijs. Alle analyses die op basis van het 1cHO zijn verricht, zijn gebaseerd op gegevens over voltijdstudenten.

STUDENTENAANTAL

Betreft het aantal hoofdschrijvingen in 2021-2022 (peildatum 1 oktober 2021) van voltijdstudenten onderscheiden naar opleiding en instelling, en in het hbo tevens naar locatie.

TOENAME INSCHRIJVINGEN

Per opleiding – voor de vergelijkbaarheid wordt bij dit aspect de verdeling naar locatie in het hbo niet toegepast – is berekend hoe het aantal inschrijvingen zich tussen 2019 en 2021 heeft ontwikkeld. Hiertoe zijn alleen hoofdschrijvingen meegerekend. Op basis van de procentuele ontwikkeling is bepaald of een opleiding tot de twintig procent grootste stijgers (1) of grootste dalers (-1) behoort. Dit is gedaan door het aantal inschrijvingen in 2021 te delen door het aantal inschrijvingen in 2019. Hierbij zijn de opleidingen met minder dan tien studenten in 2019 buiten beschouwing gelaten. Vervolgens zijn binnen vijf van de onderscheiden typen (hbo-bachelor, hbo-master, wo-bachelor, wo-master en wo-researchmaster) percentielen berekend. Steeds zijn de twee bovenste percentielen getypeerd als 'sterkste stijgers' en de twee onderste als 'sterkste dalers'.

SWITCHERS NA 1 JAAR

Voor bacheloropleidingen in het hbo zijn per instelling en daarbinnen locatie de beschikbare percentages uitval en studiewissel gesommeerd. Onder uitval wordt het aandeel van de studenten dat na 1 jaar niet staat ingeschreven in het Nederlands bekostigd hoger onderwijs verstaan. Studenten die na 1 jaar nog student zijn, maar niet aan dezelfde studie, worden als studiewisselaar gezien. Studenten die wisselen van instelling, maar dezelfde studie blijven doen, zijn geen studiewisselaar.

In het wo is voor elke bacheloropleiding per instelling (en dus niet locatie) honderd procent verminderd met het percentage herinschrijvers na het eerste jaar. Zodoende vertegenwoordigt iedereen die is gestopt met studeren in Nederland of aan een andere opleiding, een andere universiteit of een hogeschool is gaan studeren het aandeel switchers na 1 jaar.

PERCENTAGE MANNELIJKE STUDENTEN

Het aandeel mannen dat staat ingeschreven aan een opleiding in 2021-2022 gedeeld door het totaal aantal ingeschrevenen in desbetreffend studiejaar. Dit gegeven is per locatie beschikbaar.

VERVOLGOPLEIDINGEN BACHELORS

De drie meest gekozen masteropleidingen van studenten die in 2020 een bacheloropleiding hebben afgerond.

STUDIEKEUZEDATABASE/CROHO

ACCREDITATIERAPPORT

De URL naar de (meest recente) beoordeling van de opleiding, zoals deze door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is geregistreerd.

DATUM BEGIN INSTROOM OPLEIDING

Moment waarop er voor het eerst kon worden aangemeld voor een bepaalde studie. Dit gegeven is afkomstig uit het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

DATUM ACCREDITATIE OPLEIDING

Dag dat de betreffende studie (voor het laatst) door de NVAO is beoordeeld dan wel geaccrediteerd. Overgenomen zoals dit bij DUO in het CROHO staat vermeld.

INDICATIE BESTAANDE OF NIEUWE OPLEIDING

Op basis van instroomdatum en accreditatiedatum is vastgesteld of het om de NVAO-beoordeling van een nieuw ontwikkelde of een reeds bestaande studie gaat.

SELECTIE EN AANVULLENDE EISEN

Opleidingen met een decentrale selectie (DC) of indicatie aanvullende eisen (AE). Deze informatie wordt gepubliceerd door DUO in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (indicatie aanvullende eisen) en op de website van DUO (decentrale selectie).

WETTELIJKE VOOROPLEIDINGSEISEN

De bron van de wettelijke vooropleidingseisen is de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs. Volgens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) wordt bij ministeriële regeling vastgesteld welke profielen, eventueel aangevuld met vakeisen, toegang verlenen tot een bepaalde hbo-opleiding dan wel universitaire opleiding. In de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs zijn alle wettelijke vooropleidingseisen opgenomen.

AANVULLENDE EISEN

In de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs zijn de wettelijke aanvullende eisen opgenomen voor een aantal opleidingen zoals kunstopleidingen, sportopleidingen en verloskunde. De aanvullende eisen (beschrijving) zijn overgenomen uit de Regeling toelating en aanmelding. Alleen voor de Hogeschool der Kunsten Den Haag is de beschrijving van de aanvullende eisen afkomstig uit HODEX (Hoger Onderwijs Data Exchange).

OPLEIDINGSBESCHRIJVING

De opleidingsbeschrijvingen zijn ontleend aan de Studiekeuzedatabase van Studiekeuze123. Deze zijn voor een deel afkomstig uit HODEX (Hoger Onderwijs Data Exchange). Als er een opleidingsbeschrijving in HODEX was, is die overgenomen. Als er geen opleidingsbeschrijving uit HODEX was, is de generieke opleidingsbeschrijving uit de Studiekeuzedatabase opgenomen.

VESTIGINGSADRESSEN

De vestigingsadressen en webadressen voor alle vestigingen van een opleiding zijn overgenomen uit de Studiekeuzedatabase van Studiekeuze123. Eén adres is aangewezen als hoofdvestiging, de overige adressen als nevenvestigingen. Als de hoofdvestiging niet bekend was, is de vestiging met de meeste inschrijvingen als hoofdvestiging aangeduid.

HODEX/STUDIEKEUZE WEBFORMULIER

Niet alle informatie is beschikbaar uit registers en officiële bronnen. Voor de Studiekeuzedatabase worden ook opleidingsgegevens opgevraagd bij de opleidingen. Daarvoor zijn door Studiekeuze123 online formulieren ingericht (het zogeheten Studiekeuze Webformulier). Met behulp van deze formulieren leveren instellingen aanvullende informatie aan over de opleidingen. Een aantal instituten maakt geen gebruik van de online formulieren, maar stelt online informatie beschikbaar volgens een voorgedefinieerd format van de Hoger Onderwijs Data EXchange (HODEX). Dit is openbare informatie die beschikbaar wordt gesteld via xml-files. De vulling is niet 100 procent, maar afhankelijk van de bereidheid van instellingen om gegevens aan te leveren. Deze informatie wordt samen met de informatie uit de opleidingsformulieren maandelijks in de Studiekeuzedatabase ververst. Een aantal velden dat aldus door de instellingen is aangeleverd, is verwerkt voor Beste Studies 2022.

COLLEGEgeld (UITZONDERINGEN)

Vanwege de coronamaatregelen krijgen studenten vijftig procent korting en geldt voor bekostigde voltijdopleidingen in het studiejaar 2022-2023 een collegegeld van 2.209 euro. Een aantal opleidingen mag bij uitzondering een hoger collegegeld vragen. De bedragen die instellingen hebben opgegeven én die afwijken van het wettelijk bedrag van 2.209 euro zijn opgenomen. Instellingen leveren deze informatie aan via HODEX of het Studiekeuze Webformulier. De vulling is daarmee niet 100 procent.

COLLEGEgeld TWEEDE STUDIE

Voor een tweede studie (na afronding van een bachelor of master opleiding) betalen studenten (onder bepaalde voorwaarden) het instellingscollegegeld. De hoogte van het instellingscollegegeld verschilt per instelling en soms per opleiding. Deze instellingscollegegelden zijn opgenomen. Voor deze informatie zijn de websites van de instellingen geraadpleegd.

ANDERSTALIG ONDERWIJS

De taal waarin het onderwijs wordt verzorgd, wanneer deze anders is dan 'Nederlands'. Instellingen leveren deze informatie aan via HODEX of het Studiekeuze Webformulier. De vulling is daarmee niet 100 procent.

BINDEND STUDIEADVIES (ECTS)

De laatste bekende norm (in ECTS) voor het bindend studieadvies. Instellingen leveren deze informatie aan via HODEX of het Studiekeuze Webformulier van Studiekeuze123. Deze informatie is echter niet volledig.

TITEL

De titulatuur die de opleiding aan de afgestudeerde verleent (bv. Bachelor of Science, Master of Arts). Instellingen leveren deze informatie aan via HODEX of het Studiekeuze Webformulier. De vulling is daarmee niet 100 procent.

STUDIERENDEMENT: % AFGESTUDEERD BINNEN 4 EN 5 JAAR

Het aandeel studenten dat binnen respectievelijk vier of vijf jaar een diploma heeft behaald. In het wo betreft dit het percentage behaalde bachelordiploma's na vier jaar van het cohort eerstejaars voltijd bachelor hoofdinschrijvingen uit 2017 met een vooropleiding vwo, en een rechtstreekse instroom in het wo. In het hbo betreft dit het percentage behaalde hbo-diploma's na vijf jaar van het cohort eerstejaars voltijd bachelor hoofdinschrijvingen uit 2016. De bestanden worden beschikbaar gesteld door de Universiteiten van Nederland (wo) en de Vereniging Hogescholen (hbo).

NATIONALE STUDENTEN ENQUÊTE 2022

SELECTIE VAN DE VRAGEN

De Nationale Studenten Enquête (NSE) is een groot tevredenheidsonderzoek onder studenten over hun beoordeling van de opleidingen aan Nederlandse universiteiten en hogescholen. Alle NVAO-geaccrediteerde opleidingen aan hogescholen en universiteiten in Nederland kunnen deelnemen aan dit onderzoek.

Vanwege de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) medio 2018, bevatten de openbare NSE-data niet langer alle studenten die de vragenlijst hebben ingevuld. Alle combinaties van instelling, opleiding en locatie met een totale respons – ongeacht opleidingsvorm – lager dan vijf zijn uit het bestand verwijderd. Hierdoor is het niet in alle gevallen mogelijk om het landelijke totaal van een opleiding te baseren op de volledige groep respondenten.

Op basis van de beschikbaar gestelde data van de NSE is voor elke combinatie van instelling, opleiding en locatie, alsmede voor elke opleiding landelijk (het gemiddelde van alle combinaties van instelling en locatie waar de betreffende opleiding wordt aangeboden) een totaaloordeel over de tevredenheid samengesteld. Hiervoor heeft EW een selectie gemaakt van relevante vragen.

Voorafgaand aan de NSE-meting van 2021 is de enquête grondig herzien en daardoor beantwoorden alle studenten sindsdien een beperkt aantal kernvragen. Daarnaast is het voor hogeronderwijsinstellingen mogelijk om uitsluitend hun studenten te bevragen over enkele thema's uit de zogenaamde flexibele schil. Vanuit het oogpunt van de landelijke vergelijkbaarheid is in het kader van de Beste Studies gekozen voor de volgende items uit het vragenblok "tevredenheid algemeen":

- Hoe tevreden ben jij met je opleiding in het algemeen?
- Hoe tevreden ben je over de inhoud van de opleiding?
- Hoe tevreden ben je over de verworven algemene vaardigheden binnen je opleiding?
- Hoe tevreden ben je over de voorbereiding op de beroepsloopbaan?
- Hoe tevreden ben je over de docenten van de opleiding?
- Hoe tevreden ben je over de informatie vanuit je opleiding?
- Hoe tevreden ben je over de studiefaciliteiten van je opleiding?
- Hoe tevreden ben je over toetsing en beoordeling?
- Hoe tevreden ben je over de studeerbaarheid van je opleiding?
- Hoe tevreden ben je over de sfeer op je opleiding?
- Op basis van mijn ervaringen tot nu toe zou ik opnieuw voor deze opleiding kiezen.

VERWERKING VAN DE GEGEVENS

Per vraag is berekend of een student tevreden is (score 4 of 5) door deze studenten een score van '100' te geven. Vulde een student een waarde van 1, 2 of 3 in, dan is een score van '0' toegekend. Wanneer minstens zeven van de elf items zijn beantwoord, is een totaaloordeel berekend door alle percentages van 0 en 100 te middelen. Deze scores - voor afzonderlijke vragen en totaal - zijn per croho*brin*locatie gemiddeld.

Om te bepalen of deze gemiddelden significant afwijken van de landelijke referenties, zijn de geobserveerde scores [croho*brin*locatie] middels een t-toets vergeleken met het landelijk gemiddelde [croho].

Verschillen in het percentage tevreden studenten zijn als significant aangeduid wanneer uit de t-toets is gebleken dat met een betrouwbaarheid van 95 procent kan worden gesteld dat de geobserveerde score afwijkt van de landelijke score. De rangorde is bepaald op basis van totaaloordeel (%) waarbij 'significant +' voorrang heeft boven 'niet significant' en 'niet significant' voorrang heeft boven 'significant -'.

Alle gegevens zijn herwogen naar de landelijke verdeling op basis van opleiding * instelling * locatie. Deze weegfactoren zijn standaard in de basisbestanden van de NSE voorhanden.

DE BESTE DOCENTEN

Beste Docenten 2022 vergelijkt de studentoordelen op basis van vragen over docenten uit de Nationale Studenten Enquête (NSE), van geaccrediteerde *voltijd* opleidingen in het hoger onderwijs. In de selectie zijn bekostigde opleidingen opgenomen waarvoor in het studiejaar 2022-2023 instroom mogelijk is. Opleidingen waaraan geen instroom meer mogelijk is, zijn buiten beschouwing gelaten.

De opleidingen zijn ingedeeld in drie niveaus: hbo-bachelor, wo-bachelor en wo-(research)master. Op basis van het aantal inschrijvingen in het studiejaar 2021-2022 zijn de opleidingen per niveau ingedeeld in de categorieën klein, middelgroot en groot. De informatie met betrekking tot het aantal inschrijvingen is afkomstig uit het 1-Cijfer-Hoger-Onderwijs (1CHO). Indien zich voor een opleiding in 2021-2022 geen studenten hebben ingeschreven, wordt deze automatisch buiten het overzicht gehouden.

NIVEAU	KLEIN	MIDDELGROOT	GROOT
hbo-bachelor	≤ 211 inschrijvingen	212 t/m 576 inschrijvingen	≥ 577 inschrijvingen
wo-bachelor	≤ 223 inschrijvingen	224 t/m 523 inschrijvingen	≥ 524 inschrijvingen
wo-(research)master	≤ 68 inschrijvingen	69 t/m 173 inschrijvingen	≥ 174 inschrijvingen

Als laatste voorwaarde wordt gesteld dat er namens een opleiding minimaal vijftien studenten de NSE moeten hebben ingevuld. Dit om te voorkomen dat kleine groepen studenten een vertekend beeld kunnen geven van de manier waarop docenten worden beoordeeld.

Het totaaloordeel voor Docenten bepaalt de positie van de opleiding op de ranglijst Beste Docenten. Het is een vereiste dat minimaal twee van de drie onderliggende onderdelen door tien of meer studenten zijn beantwoord. Voor de onderliggende onderdelen zijn eveneens ranglijsten samengesteld. Hiermee kan meer op detailniveau bekeken worden hoe de opleiding scoort ten opzichte van andere studies.

NSE – DE DOCENTEN AAN DE OPLEIDING		
Docenten	Bekwaamheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De docenten hebben goede didactische vaardigheden ▪ De docenten zijn inhoudelijk deskundig ▪ De docenten hebben veel kennis over de beroepspraktijk
	Inzet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De docenten zijn betrokken bij de studenten ▪ De begeleiding door docenten is goed ▪ De docenten inspireren mij
	Toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De docenten geven begrijpelijke uitleg ▪ De docenten zorgen ervoor dat het prettig is om vragen te stellen

Per vraag is berekend of een student tevreden is (score 4 of 5) door deze studenten een score van '100' te geven. Vulde een student een waarde van 1, 2 of 3 in, dan is een score van '0' toegekend. Deze scores zijn per croho*brin*locatie gemiddeld.

Om te bepalen of deze gemiddelden significant afwijken van de landelijke referenties, zijn de geobserveerde scores [croho*brin*locatie] middels een t-toets vergeleken met het landelijk gemiddelde [hbo/wo + klein/middelgroot/groot].

Verschillen in het percentage tevreden studenten zijn als significant aangeduid wanneer uit de t-toets is gebleken dat met een betrouwbaarheid van 95 procent kan worden gesteld dat de geobserveerde score afwijkt van de landelijke score. De rangorde is bepaald op basis van totaaloordeel (%) waarbij 'significant +' voorrang heeft boven 'niet significant' en 'niet significant' voorrang heeft boven 'significant -'.

Alle gegevens zijn herwogen naar de landelijke verdeling op basis van opleiding * instelling * locatie. Deze weegfactoren zijn standaard in de basisbestanden van de NSE voorhanden.

VERGELIJKING: MEDAILLES

De berekening van het totaaloordeel per opleiding naar locatie, op basis van de (maximaal) elf onderliggende scores die EW hanteert, is in 2021 voor het eerst en in 2022 op dezelfde wijze uitgevoerd. Deze itemscores zijn te vergelijken met die van alle studenten binnen dezelfde sector (volgens de indeling van de Beste Studies) en hetzelfde type opleiding (hbo/wo en bachelor/(research)master).

Indien er voor een opleidingslocatie in elk geval vier NSE-scores met voldoende respons te noteren zijn en dit niet de enige groep studenten van dat type opleiding binnen die sector betreft, heeft deze een medaillekans.

Het toekennen van een eventuele medaille is gebaseerd op de verschillen van de opleiding ten opzichte van de sector. Wanneer het gemiddelde van de opleidingslocatie bij minimaal vier tevredenheidsoordelen één standaarddeviatie boven het sectorgemiddelde scoort, verdient de betreffende opleiding op die locatie een medaille. Bij vier of vijf uitzonderlijke scores gaat het om een bronzen exemplaar, bij zes of zeven om een zilveren en bij acht of meer om een gouden.

VERGELIJKING: DUIMPJES

Aan de hand van dezelfde uitgangspunten als bij de medailles, met betrekking tot de opleidingscores per locatie, zijn de elf items waarop het totaaloordeel is gebaseerd bekeken. Mits voor minimaal acht van de tevredenheidsscores geldt dat deze boven het sectorgemiddelde en niet noodzakelijk allemaal hoger dan de bandbreedte liggen, duidt dat - indien niet al gerealiseerd - op een situatie waarbij een gouden medaille binnen handbereik is. Een dergelijke mate van tevredenheid van de eigen studenten is voorzien van een duimpje omhoog.